

POWSZECHNA SAMOOBRONA

to część obrony cywilnej będącej częścią składową niemilitarnego elementu składowego obrony narodowej (obok elementów militarnych). Obrona niemilitarna jest osiągnięciem misji i celów obrony narodowej narzędziami o niemilitarnym charakterze.

Przygotowanie ludności do uczestnictwa w powszechnej samoobronie polega na jej udziale w szkoleniu i wykonywaniu przez obywateli określonych obowiązków w ramach przygotowań do samoobrony. Podstawy prawne do działalności w tej dziedzinie znajdują się w Ustawie o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, Strategii Bezpieczeństwa Narodowego RP z 2007 r., Strategii Obronności RP z 2009 r., Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 września 1993 r. w sprawie powszechnej samoobrony ludności. Wymienione akty prawne mają swe źródła w międzynarodowych konwencjach genewskich.

Powszechna samoobrona jako część obrony cywilnej polega na obowiązkowym udziale ludności w zajęciach podstawowych lub ćwiczeniach praktycznych.

Zajęcia podstawowe, jako zorganizowane szkolenia lub samokształcenie, mają teoretycznie przygotować ludność do wykonywania zadań samoobrony. Przeprowadza się je w cyklu pięcioletnim, nie więcej niż dwa razy w roku, po 4 h w dzień roboczy lub do 8 h w dzień ustawowo wolny od pracy. Jako podstawa do programu zajęć służą założenia programowe Szefa Obrony Cywilnej Kraju. Uwzględniają one problematykę zagrożeń danego rejonu, zakładu czy środowiska, zasad postępowania w przypadkach ich pojawienia się, udzielania pomocy poszkodowanym. Omawiane zajęcia prowadzone są w zakładach pracy lub w miejscach zamieszkania.

W czasie ćwiczeń praktycznych wykonywane są przedsięwzięcia, dające możliwość nabycia praktycznych umiejętności ochrony własnego zdrowia i życia, gospodarstwa domowego i udzielania pomocy poszkodowanym.

OBOWIĄZKI LUDNOŚCI

W ZAKRESIE PRZYGOTOWAŃ DO POWSZECHNEJ SAMOOBRONY

- zapoznanie się z rodzajami, sposobami ich ogłaszania i odwoływania oraz zasadami zachowania się po usłyszeniu poszczególnych sygnałów alarmowych,
- zapoznanie się z rozmieszczeniem najbliższych budowli ochronnych w miejscu pracy i zamieszkania,
- zaopatrzenie siebie i członków rodziny w indywidualne środki ochrony przed skażeniami,
- zaopatrzenie domowej apteczki w podstawowe leki i materiały opatrunkowe,
- opanowanie zasad i sposobów udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym,
- zgromadzenie i odpowiednie zabezpieczenie zapasów żywności i wody dla siebie i rodziny na czas utrzymywania się zagrożenia,
- przygotowanie mieszkania (budynku) pod względem p.poż. i ochrony przed skażeniami, itp.
- zapoznanie się z zasadami wykonywania prostych prac ratunkowych w rejonie porażenia,
- w przypadku zarządzenia ewakuacji - zabezpieczenie mienia, wyłączenie dopływu wody, prądu, gazu, spakowanie rzeczy osobistych, dokumentów, środków ochrony przed skażeniami oraz żywności, ściśle wykonywanie poleceń organizatorów ewakuacji.

Obowiązek powszechnej samoobrony obejmuje każdego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej.

Szczegółowe uregulowania w tej materii znajdują się Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w artykule 85 (Obowiązkiem obywatela polskiego jest obrona ojczyzny), oraz w Ustawie o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 21 listopada 1967 r. (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 461 z późn. zm.).